

Gn,15-29 Salv 19.11.17

Když vzešla jitřenka, nutili poslové Lota: "Ihned vezmi svou ženu a obě dcery, které tu máš, abys pro nepravost města nezahynul." Ale on váhal. Ti muži ho tedy uchopili za ruku, i jeho ženu a obě dcery - to shovívavost Hospodinova byla s ním -, vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem.

Když je Hospodin vyváděl ven, řekl: "Uteč, jde ti o život. Neohlížej se zpět a v celém tomto okrsku se nezastavuj. Uteč na horu, abys nezahynul." Lot jim však odvětil: "Ne tak prosím, Panovníku. Hle, tvůj služebník našel u tebe milost. Prokazuješ mi velké milosrdenství, že mě chceš zachovat při životě. Já však nemohu na tu horu utéci, aby mě nepostihlo něco zlého a abych nezemřel. Hle, tamto město je blízko, tam bych se mohl utéci, je jen maličké. Smím tam utéci? Což není opravdu maličké? Tak zůstanu naživu." I řekl mu: "Výhovím ti i v této věci; město, o kterém mluvíš, nepodvrátím. Uteč tam rychle, neboť nemohu nic učinit, dokud tam nevejdeš." Proto bylo to město nazváno Sóar (to je Maličké).

Slunce vycházelo nad zemí, když Lot vešel do Sóaru. Hospodin začal chrlit na Sodomu a Gomoru síru a oheň; od Hospodina z nebe to bylo. Tak podvrátil ta města i celý okrsek a zničil všechny obyvatele měst, i co rostlo na rolích. Lotova žena šla vzadu, ohlédla se a proměnila se v solný sloup.

Za časného jitra se Abraham vrátil k místu, kde stál před Hospodinem. Vyhlížel směrem k Sodomě a Gomoře a spatřil, jak po celé krajině toho okrsku vystupuje ze země dým jako dým z hutě. Ale Bůh, když vyhlazoval města toho okrsku, pamatoval na Abrahama: poslal Lota pryč ze středu zkázy, když vyvracel města, v nichž se Lot usadil.

Jak může Hospodin něco takového dopustit? Zničit město, nechat na něj dopadnout pumu svých trestů, sejmut všechny bez rozdílu... Když už nelitoval lidi, nemohl se slitovat aspoň nad ostatními živými tvory? Co to je za náboženství?! Takové otázky jsou samozřejmě na místě, a pokud si je nad vyprávěním o Sodomě klademe, svědčí o tom, že jsme neotupěli, že vnímáme tragickou rozporuplnost kolektivních trestů a někde v hloubi duše správně tušíme, že každé konečné zúčtování se může zvrhnout v hrůzy konečného řešení.

Nicméně, otázky, jak něco takového jako trest nad Sodomou mohl Hospodin dopustit, bývají zároveň otázkami těch, kdo to vyprávění sledují z odstupu. Jako bychom u toho příběhu seděli na tribuně, sledovali, jak si Hospodin vyřizuje účty se sodomáři, a pak to příslušně pohoršeně okomentovali. Jenže divák u toho byl podle příběhu samotného jen jeden. Vlastně divačka. Lotova žena.

Solných sloupů je prý v té krajině, kde se dodneška nic nezelená a na pastvách zelených nepase, povícero. A stály tam už dlouho předtím, než vypravěč začal skládat svůj příběh o Abrahamovi a Lotovi. A tak ten příběh můžeme brát spíš jako varovné vyprávění, které odpovídá na otázku: Proč to s tímhle krajem, který prý připomínal zemský ráj to napohled, skončilo právě takhle? A ve chvíli, kdy se začneš ptát tímhle způsobem, už to není otázka diváka, otázka z odstupu, ale otázka na tělo. Protože jejím rubem je, a nemohlo by to podobně skončit s námi? Čím si zaděláváme na bezvýchodnou budoucnost? Jakými ústupky spravedlnosti a milosrdenství, jakou nelidskostí?

Odpověď dává příběh už v předchozí části: Boží inspekce nepočítala v Sodomě synagogy ani lehké děvy, narkomany, oligarchy či tuneláře, ale zjišťovala vstřícnost k příchozím. Bůh testoval, zda sodomská společnost drží aspoň trochu obecně respektované orientální pravidlo lidskosti. To první z tehdejších lidských práv. Abraham jak známo počet potřebných spravedlivých ukecal na 10, ale ani těch deset se nenašlo. Tušíme, že i v našem městě hledá Bůh aspoň těch 10?

Nicméně, i když přichází trest, nebere to Hospodin šmahem. Jakoby v něm už nesmazatelně uvízla Abrahamova námitka – To chceš s nelidou smést i spravedlivého? - zachraňuje toho jednoho: Lota a jeho rodinu.

Vstaň! Vezmi ženu! A bez meškání se vydej cestou záchrany! - tlačí Boží poslové na Lota. Noc sodomských šílených sodomských xenofobií za chvíli pomine! Svítá, vydej se cestou záchrany! Málokde to máme takhle natvrdo na tělo. Když je tu spása – a tady o spásu jde– když se svět řítí do záhuby, když lidé propadli svým šíleným fobiím a ulitlým egoismům a kolektivně se vrhají do zkázy, záchrana nemusí být daleko. Dravý proud zkázy se valí, ale záchrana je na dosah ruky. Takhle to najdeš v Novém stejně jako ve Starém Zákoně.

A Lot? Váhá. S tou svou zakrslou vírou se nedokáže odevzdat andělské náruči, nechat se vytrhnout pryč z blížícího se pekla. A tak musí vypravěč udělat přestávku. Je to jako ve správném thrilleru: Okolo to bouří, smrtící příval na dosah, ale dvě hlavní postavy si právě teď musí něco důležitého říct. A režisér jim dá prostor, zpomalí děj, a upře divákovu pozornost právě na ně. Jejich rozhovor teď poslouchejme.

Lot se neumí vydat cestou spásy, následování je pro něj příliš náročné... Ale Hospodini tomu nedůslednému věřícímu dá prostor vyjednávat, a pak ho vede za ruku, když bojí se jít tmou na horu, a vede ho do Soaru. Troškaře ve víře uvedl do městečka Troškařova, když abrahamovské hory byly pro něj příliš nedostižné. I takhle k nám přichází spása. Zasahuje právě i ty váhavé, co se pro ni neumějí jednoznačně rozhodnout, protože si neumějí představit jinou existenci, než jakou mají zažitou.

Ale ne aby ses otáčel a prohlížel si, co se děje za tebou!, slyší Lot. Lot, a my s ním, tu dostáváme varování před snad nejhorší patologií víry. Když už jsi zachráněn, ne aby ses z odstupu těch, kdo vyvázli, chtěl stát divákem cizích trestů! Lotově ženě to nedalo, a proto skončila, jak skončila. Její pohlížení, to nebylo žádné bezelstné vzpomínání. To byla jonášovská samospravedlivost, s níž se rozhodla, sama zachráněná, spasená, sledovat, jaké peklo je uchystáno těm nezachráněným. Anebo si tam udělat selfíčko, a poslat ho do Blesku.

Dole exploze trestů, na hoře zkamenělý výron církevní samospravedlnosti. A jak to dopadne s Lotem a jeho zachráněnými dcerami? Taky nic moc. Ale ještě je tu Abraham: Večer ulehl na místě, kde zápasil o Sodomu s Hospodinem. Celou noc se trápil, najde-li tam Hospodin aspoň těch deset. V nastalém jitře vidí v dáli stoupat dým. Nenašel.

Ale budoucnost - vždy znova otevřená - tu je pro Abrahama. On od včerejška ví, že čeká syna. Jemu svítá nový den, i když Sodomě se takhle strašně setmělo. A tohle svítání zároveň vrhá nové světlo i na všechny jeho dosavadní zápasy - o smíření, o zajatého Lota, o milosrdenství, kde pro něj už jakoby vůbec nebylo místo, jako třeba v Sodomě - i o Hospodina samotného. A kvůli tomu se tenhle příběh vypráví i nám.

Amen.

Pořad bohoslužeb

Píseň 614,1+2

In: Hospodine, slyš můj hlas, když volám, smiluj se nade mnou, odpověz mi! Ty jsi byl má pomoc, neodvrhuj mne a neopouštěj, Bože, moje spásu. Ukaž mi svou cestu, veď mne rovnou stezkou. Amen (Ž 27,7nn)

Píseň 182

Modlitba (Dalibor Antalík)

Rozhovor s dětmi o "solném sloupu"

Co to tady je? - Poznáte? - Podobá se to něčemu?

Připomíná vám to něco - svým vzhledem - tím, jaké zvuky vydává - tím jak chutná? Jaké to je? "..."

(výsledek: Slaný sloup - socha)

Je to připomínka jednoho starého příběhu

Ta paní se chtěla dívat na město - které postihla zkáza - na Sodomu. Sama tam odtud byla zachráněná - ale když už z toho byla venku - chtěla si to prohlédnout. A prý takhle zkameněla. **Je to strašný příběh - od samého začátku.** To jednou Boží poslové přišli do Sodomy - LOT jim

řekl “Vážení cizinci, vítejte - a pojd'te ke mně na návštěvu, já se o vás postarám - dám vám najíst, nechám vás přespat.” A tak dlouho je přemlouval - až se pozvat nechali. JENŽE - místní - SODOMÁCI se to doslechli - srotili se před jeho domem. A z davu se začalo ozývat: Pryč s cizinci! Předhod' nám je - budeme je šikanovat! Cikáni do plynu!

A když chtěl Lot vysvětlit, že má hosty - a že jim slíbil bezpečí - a že takhle se přece k hostům nikdo nesmí chovat - jako odpověď slyšel jen: Starej se o sebe Lote! Nikdy nedodržíš dané slovo! Sodomu Sodomákům! Dav má vždycky pravdu! Hrr na ně! **VŠICHNI Sodomáci byli proti JEDNOMU Lotovi.** VŠICHNI se přidali k tomu davu - všichni řvali na Lota a chtěli šikanovat - ponižovat a mučit - jeho hosty.

Boží poslové Lota ochránili - vtáhli do domu - zabarikádovávali dveře - a vyřídili mu - Sodomu čeká trest. Nikdo ze Sodomy by neměl být ušetřen - ALE TY pojd' - vezmi svou ženu - svoje děti - vyvedeme tě odsud. ZACHRÁNÍME tě z tohotole strašného místa - zachráníme tě z místa, které čeká soud - které nemá budoucnost. Lot to nedokázal pochopit. Neměl odvahu vydat se do neznáma. A tak Lota a jeho rodinu nakonec popadli - a vyvedli skoro násilím. Pojd' Lote - neohlížej se - POJĎ - ať tě nestihne trest - AŤ SE ZACHRÁNÍŠ! Bůh nechce, abys tu zahynul spolu se Sodomou! Dej se zachránit...!

A tak Lot nakonec šel. Šel on - jeho žena - a jeho dcery. Když na Sodomu přicházel zasloužený trest - oni byli zachráněni. **Když byli ze Sodomy venku** - Lotova žena si říkala - když už jsme z té strašné, bezbožné Sodomy venku - tak se podívám, jak ti hnusní Sodomáci skončili. A jak byli na kopci nad Sodomou, říkala si, odsud to budu mít jak na dlani. Jak v televizi. A jak se ohlédla - a začala se koukat - proměnila se v solný sloup. Ještě za dlouho se to vyprávělo - protože na tom místě, kde se ohlédla, ABY SE PODÍVALA - už nikdy nic nerostlo.

1. čtení - Gn 19,15-29

Píseň: Sv 135 K svobodě

kázání Gn 19,29a

Píseň: Před tvou tváří Pane Sv 276

Ohlášky - připomínka tábora

Přímluvy

Poslání Žd 13,1-2

Požehnání

Ano, nedříme a nespí ten, jenž chrání Izraele. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky.

Píseň 690